

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over een ontwerp-KB houdende reglementering van begassing

- **gevraagd door de minister van leefmilieu, mijnheer Bruno Tobback, in een brief ontvangen op 26 april 2007**
- **voorbereid door de werkgroep productnormen**
- **goedgekeurd door de algemene vergadering op 22 juni 2007 (zie bijlage 1)**
- **de originele taal van dit advies is Nederlands**

1. Samenvatting

- [a] Begassen van goederen, containers, transportmiddelen en dergelijke is nodig om deze te ontdoen van parasieten, ziektes en ongedierte. Aangezien het begassen gebeurt met zeer toxische stoffen zijn veiligheidsmaatregelen nodig voor de personen die de begassing uitvoeren of zich in de buurt van de werken bevinden.
- [b] De bestaande reglementering over begassing (KB van 14 januari 1992) was aan herziening toe. Wetenschappelijke en technologische evoluties en internationale afspraken inzake methylbromide of inzake quarantaine en *preshipment* vereisten (QPS) liggen aan de basis van het ontwerp-KB dat ter advies voorligt.
- [c] De raad meent dat dit ontwerp-KB de nodige actualisering en verfijning doorvoert om enerzijds de gezondheid van werknemers en anderen te beschermen die in aanraking (kunnen) komen met de gassen. Anderzijds is het ook voor het leefmilieu een grote verbetering dat het gebruikte methylbromide niet meer in de lucht zal worden vrijgelaten, maar in grote mate zal worden gerecupereerd.
- [d] De raad heeft zich in dit advies niet uitgesproken over specifieke maatregelen over bescherming en preventie op het werk. De raad behoudt zich het recht voor hierop terug te komen zodra het advies hierover van de Hoge Raad voor Bescherming en Preventie op het Werk beschikbaar is.
- [e] De raad meent dat het recupereren van methylbromide een onontbeerlijke maatregel is gezien de problemen voor de stratosferische ozon en gezien de internationale afspraken over de productie en het gebruik van methylbromide. De bevoegde diensten zouden de verdere evolutie inzake de recuperatie van de andere gassen goed moeten opvolgen om ervoor te zorgen dat deze terugwinning ook kan worden voorzien.
- [f] Voorliggende reglementering dient volgens de raad te worden gecontroleerd door de bevoegde inspectie-diensten inzake arbeidsomstandigheden, inzake milieu en inzake de veiligheid van de voedselketen op een gecoördineerde wijze. De raad meent dat een volledige rapportering door de begassers de overheid beter zal toelaten haar controle- en inspectietaken te vervullen. In tweede instantie zal dit de overheid eveneens in staat stellen interessante informatie uit de aanmeldingsformulieren te distilleren, en het gebruik van de diverse gassen voor de verschillende toepassingsmogelijkheden en het aanwenden van recuperatiesystemen te evalueren. De raad vindt het eveneens belangrijk dat er gedetailleerd wordt gerapporteerd zowel naar het secretariaat van het Protocol van Montreal als naar de Commissie (onder verordening 2037/2000/EG) over het gebruik van methylbromide, zodat zij een correcte opvolging kunnen maken van de problematiek.

- [g] De raad meent verhoogde aandacht moet gaan naar volwaardige alternatieve methoden in plaats van begassing met de zeer toxische gassen.
- [h] De raad meent dat België op de pertinente internationale fora moet aandringen op samenwerking voor verder onderzoek en evaluatie van volwaardige alternatieve methoden. Dit zou moeten leiden tot betere afspraken of en wanneer de best geschikte behandelingsmethode moet worden toegepast. Op Belgisch vlak zou een studie over de uitfasering van methylbromide verder moeten worden opgevolgd.

2. Situering adviesvraag

- [1] Begassing wordt in het ontwerp-KB, dat ter advies voorligt, gedefinieerd als “alle werkzaamheden die verband houden met het gebruik van een begassingsmiddel. Deze kunnen omvatten: het toezicht van de te begassen ruimte, het inbrengen van het begassingsmiddel, het toezicht tijdens de begassing, de verluchting en het vrijgeven van de begaste ruimte.” (art. 1).
- [2] Begassen gebeurt met zeer toxische gassen (zie par. [8] en [9]). Ondanks hun toxiciteit, worden ze ingezet wegens hun efficiëntie om voedingsmiddelen en materialen te beschermen tegen schade.
- [3] De soorten van begassing zijn:
- begassing van vaartuigen en luchtvaartuigen,
 - ontsmetting in de landbouw (in de volle grond of onder glas)
 - bestrijding tegen mollen en woelratten,
 - begassing voor het bekomen van een officieel certificaat of in opdracht van de overheid,
 - begassing voor quarantaine of voorafgaand aan het vervoer,
 - begassing in vaste inrichtingen,
 - begassing van transportmiddelen en containers.
- [4] Producten die kunnen worden begast, zijn: geneeskundige planten, gewassen, plantaardige producten, silo's voor graangewassen, voedingsmiddelen, artikelen, verwerkt hout, stuwhout, verpakkingshout, antiquiteiten en lokalen.
- [5] Een koninklijk besluit van 14 januari 1992 reglementeert reeds het begassen. Evenwel bleek het noodzakelijk om deze reglementering aan te passen aan reglementaire en wetenschappelijke evoluties en aan de herstructurering van de betrokken diensten. Het ontwerp-KB waarover advies wordt gevraagd, zal het KB van 14 januari 1992 vervangen. Bij het ontwerp-KB werd eveneens een verklarende verslag bijgevoegd ter ondersteuning van het voorstel van voorontwerp van KB dat aan de adviesraden moet worden voorgelegd.
- [6] Minister van Leefmilieu Bruno Tobback vroeg de FRDO in een brief ontvangen op 3 mei om een advies over dit ontwerp van KB, conform artikel 19, § 1 van de Wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid. De brief vermeldt een adviestertermijn van 1 maand, zijnde tegen 3 juni 2007. De vertegenwoordiger van de Minister heeft aan de adviesraden een verlenging van de adviestertermijn gegeven tot eind juni.
- [7] Het ontwerp-KB is gebaseerd op art. 5, §2, 1° van deze wet voor wat betreft het beschermen van de volksgezondheid in verband met het gebruik van de producten, op de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (art. 4 §1) en op het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming.

3. Bestaande reglementering : het koninklijk besluit van 14 januari 1992 houdende reglementering van begassing

- [8] Het KB van 14 januari 1992 bepaalt de voorwaarden voor het gebruik van begassing met:

- cyaanzuur en stoffen die cyaanzuur afgeven,
 - methylbromide,
 - fosforhydryde en stoffen die fosforhydryde kunnen afgeven,
 - chloropicrine.
- [9] Deze gassen zijn zeer toxisch. Om te kunnen worden verkocht en gebruikt zijn er speciale maatregelen voorzien door enerzijds het KB van 28 februari 1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van *bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik*¹ en anderzijds het KB van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van *biociden*². Om in België deze producten op de markt te brengen, moet een toelating worden verkregen. Deze zeer toxische gassen zijn opgenomen in een aparte bijlage bij deze KB's, waarvoor speciale vereisten gelden voor het gebruik. De gebruiker moet namelijk erkend zijn als "speciaal erkend gebruiker" om deze stof te kunnen gebruiken, hij moet zijn kennis over deze stoffen kunnen aantonen, en hij moet het gebruik ervan bijhouden in een register.
- [10] Elke begassing moet volgens het KB van 1992 plaatsvinden onder de effectieve leiding van een speciaal erkende gebruiker (art.4). Voor bepaalde fasen van de begassing moet er ook een assistent aanwezig zijn, die door de gebruiker over risico's, voorzorgsmaatregelen en beschermingsmiddelen werd ingelicht (art.5).
- [11] De bevoegde overheid moet minstens één week vooraf op de hoogte worden gebracht van de begassing via een aangifteformulier (art.6). Voor de begassing van vaartuigen en luchtvaartuigen, begassing voor het bekomen van een officieel certificaat of in opdracht van de overheid, en begassing voor quarantaine of voorafgaand aan het vervoer, -ontsmetting in de landbouw in de volle grond wordt deze termijn teruggebracht tot één werkdag.
- [12] Vóór en tijdens de begassing gelden algemene veiligheidsmaatregelen zoals het inlichten van de gebruikers van aangrenzende ruimtes over de gevaren, over het aanbrengen van een toegangsverbod van de begaste ruimte en waarschuwingsborden, het hermetisch afsluiten van de begaste ruimte, en dergelijke art. 7 tot 20).
- [13] Ter bescherming van de gebruikers zijn de werkgevers verplicht om de geschikte beschermingsmiddelen, sanitaire voorzieningen, uitrustingen en geneesmiddelen ter beschikking te stellen voor het verstrekken van de eerste hulp bij vergiftigingen of ongevallen. De arbeidsgeneesheer moet hen bovendien schriftelijke informatie en instructies betreffende de eerste hulp bij intoxicatie met het gas bezorgen. Er zijn ook verplichtingen inzake de communicatiemiddelen in de omgeving en de beschikbaarheid van reddingswegen (art 21 tot 36).
- [14] Er zijn specifieke bepalingen voorzien voor
- vaste begassingsinrichtingen (art. 37 tot 43),
 - transportmiddelen en luchtvaartuigen (art. 44 tot 47),
 - vaartuigen (art. 48 tot 54)
 - grondontsmetting in de landbouw (art. 55 tot 66).
- [15] Ten slotte zijn er nog toezicht- en de strafbepalingen.
- 4. Het ontwerp-KB houdende reglementering van begassing dat ter advies voorligt**
- [16] Het ontwerp-KB neemt de basisinhoud en structuur over van het KB van 14 januari 1992.

¹ Bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik gewasbeschermingsmiddelen en andere bestrijdingsmiddelen die in de landbouw gebruikt kunnen worden.

² Biociden: werkzame stoffen en preparaten die, in de vorm waarin zij aan de gebruiker worden geleverd, één of meer werkzame stoffen bevatten en bestemd zijn om een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, de effecten daarvan te voorkomen of het op andere wijze langs chemische of biologische weg te bestrijden.

- [17] Naast de vier categorieën gassen (zie par. [8]) bevat het ontwerp-KB een vijfde zeer toxisch gas, met name sulfuryldifluoride, waarmee de begassing kunnen worden uitgevoerd. Deze laatste stof moet ertoe bijdragen dat methylbromide minder wordt gebruikt en wordt vervangen door dit gas. Sulfuryldifluoride tast de ozonlaag niet aan.
- [18] Om enerzijds de volksgezondheid te beschermen van zowel werknemers als toevallige voorbijgangers, en om de bescherming van het leefmilieu te bevorderen, voorziet het ontwerp-KB dat het gas kan worden teruggewonnen, in geval van quarantaine toepassingen, toepassingen voorafgaand aan het vervoer en voor de vaste inrichtingen (art. 38 en 41). Bijlage II bij het ontwerp-KB bevat de specifieke eisen voor de terugwinning.
- [19] Het ontwerp-KB behandelt via deze bijlage enkel de terugwinning van methylbromide gezien de schadelijkheid van dit gas voor de stratosferische ozonlaag (zie hoofdstuk 4 van dit advies). Wanneer later eventueel terugwinning van de andere gassen doeltreffend en economisch rendabel zou blijken, kan deze bijlage II worden aangepast. Bijlage II bepaalt dat ten laatste vanaf 31 juli 2008 ten minste 80% van de ingebrachte methylbromide die aanwezig is vóór de terugwinning moet worden teruggewonnen en gerecupereerd, behalve in gevallen waar er vooraf werd aangetoond dat dit op technisch en/of socio-economisch gebied niet realiseerbaar is. Mocht het in de toekomst mogelijk blijken om een hoger percentage terug te winnen, dan kan een ministerieel besluit de bijlage aanpassen.
- [20] Het aangifte formulier wordt uitgebreid (bijlage I), met de het oogpunt op een betere bescherming van de werknemer: De belangrijkste aanvullingen zijn:
- de exacte gegevens over de personen die rechtstreeks op de werf opereren,
 - een verantwoording voor het gebruikte gas. In de verklarende nota bij het ontwerp-KB wordt ook vermeld dat de milieu-impact moet worden verantwoord. De nota verklaart verder dat het gegeven zou de verantwoording zou kunnen worden opgenomen op de toekomstige rapporteringformulieren die de administratie zal moeten bezorgen aan het Ozonsecretariaat dat met toezicht belast is.
 - het land van bestemming. Sommige landen zoals China en Australië eisen een quarantaine of *pre-shipment* (QPS) behandeling vooraleer het product wordt verzonden. Andere landen staan op een lijst van landen die een risico voor het milieu vertegenwoordigen omdat op hun grondgebied bepaalde levende invasieve soorten voorkomen. Deze informatie levert bijgevolg nuttige inlichtingen op die ook aan het Ozonsecretariaat zou kunnen worden gerapporteerd in de toekomst.
 - de voorziene hoeveelheid voor de begassing³. Dit is relevant voor een globale controle en om jaarlijks te berekenen hoeveel gassen er werden gebruikt.
 - de reductiemethode. De verklarende nota licht toe dat sinds 1 september 2006 aan de toelating een verplichting tot emissiereductie gekoppeld is, waarvoor diverse methoden kunnen worden gebruikt.
 - het reductiepercentage: enkel verplicht voor methylbromide, het minimumpercentage bedraagt 80%. Dit gegeven zou ook kunnen worden opgenomen in, de rapportage naar het Ozonsecretariaat.
 - de bestemming van de hoeveelheden gassen. De teruggewonnen hoeveelheden zouden kunnen worden vernietigd, hergebruikt of gerecycleerd. Volgens de vertegenwoordiger van de minister is het technisch momenteel niet mogelijk om het methylbromide te recyclen. Het Erkenningscomité laat de recyclage van methylbromide niet toe, aangezien het gerecupereerd gas 5 tot 10% organische stoffen zou bevatten geabsorbeerd door de actieve kool in de recuperatieproces. Op deze manier zouden de waren (eventueel voedingswaren) worden begast met onzuiver gerecupereerd gas. Het gas wordt bijgevolg verbrand door Indaver.
- Ondertussen wordt er gewerkt aan een automatische procedure, zodat de speciaal erkende gebruiker het document zal kunnen invullen via een website.

³ De gebruikte hoeveelheden methylbromide voor QPS bedragen voor 2005 en 2006 respectievelijk 31.296 en 29.887 kg. Het overgrote deel hiervan werd gebruikt in de haven van Antwerpen. (Gegevens van de Inspectie van DG Leefmilieu).

- [21] De bepalingen over de voorwaarden voor de uitvoering van de begassing (art. 3 tot 6), de bepalingen inzake algemene beveiligingsmaatregelen (art.7 tot 15), inzake het vrijgeven van de ruimte (art. 16 tot 20), inzake persoonlijke beschermingsmiddelen (art. 21 tot 25), sanitaire voorzieningen (art. 26 tot 32) en het gezondheidstoezicht op de werknemers (art. 33 tot 37) worden hier en daar aangepast. In casu worden de procedures verfijnd en worden de bevoegde instanties aangeduid.
- [22] Het ontwerp-KB verfijnt en actualiseert eveneens de specifieke bepalingen die gelden voor vaste begassingsinrichtingen (art. 39 tot 45), transportmiddelen en luchtvaartuigen (art. 46 tot 48), vaartuigen (art. 49 tot 55), in de landbouw (art.56 tot 67).
- [23] Tot slot worden ook de bepalingen over de controle bijgewerkt (art. 68 tot 69).

5. Methylbromide in internationale en Europese verbintenissen

- [24] *The Montreal Protocol on Substances that deplete the Ozone Layer* legt een geleidelijk uitfasering op betreffende de productie en het gebruik van methylbromide. Het Protocol verbiedt de productie en het gebruik van methylbromide vanaf 1 januari 2005. Tot 2015 bestaat er een ontheffingsmogelijkheid voor kritische toepassingen, QPS valt bovendien niet onder het Protocol.
- [25] In België werd begassing van molens erkend als kritische toepassing. De erkenning voor het gebruik van methylbromide zou binnenkort worden uitgefaseerd, aangezien voor deze toepassing op het alternatieve product sulfuryldifluoride beroep zal worden kunnen gedaan.
- [26] Verordening 2037/2000 EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000 betreffende ozonafbrekende stoffen zet het Montreal Protocol om voor de Europese lidstaten. Daarnaast legt de verordening een kwantitatieve beperking op voor het op de markt brengen en het gebruik voor QPS toepassingen in de Europese Unie. Bijlage 3 van de verordening bepaalt het quotum op 607 ton *Ozon Depletion Potential* methylbromide per jaar voor QPS toepassingen tot en met het jaar 2015. Lidstaten rapporteren elk jaar aan de Commissie voor welke hoeveelheden methylbromide voor QPS-toepassingen op hun grondgebied een vergunning is gegeven, voor welke doeleinden het wordt gebruikt, welke vorderingen zijn gemaakt met de evaluatie en het gebruik van alternatieven.
- [27] *International Standards for Phytosanitary Measures IPSP 15*, aangenomen in het kader van de *International Plant Protection Conference (IPPC)* betreft normen om plagen te voorkomen, die kunnen worden verspreid door houten verpakkingen en stuw hout in de internationale handel. IPSP bevat twee goedgekeurde behandelingsmethoden: warmtebehandeling en begassing met methylbromide. Wanneer plagen afwezig zijn, goed onder controle zijn, het transport geen fytosanitair risico inhoudt, zijn deze behandelingen niet vereist. Onder IPSP wordt verder onderzocht welke alternatieve behandelingsmethodes (begassing met andere producten dan methylbromide, chemisch impregneren onder druk, straling, gecontroleerde atmosfeer) zullen kunnen worden goedgekeurd.

6. Opmerkingen bij de adviesvraag

- [28] Dit ontwerp-KB ligt ter advisering voor aan vijfadviesraden, waarin soms dezelfde ledengroepen zetelen. Om dubbel werk enigszins te vermijden heeft de raad zich in dit advies niet uitgesproken over specifieke maatregelen over bescherming en preventie op het werk, die in de Hoge Raad voor Bescherming en Preventie⁴ worden besproken. De raad behoudt zich evenwel het recht voor om over deze problematiek een advies uit te brengen wanneer het advies van de Hoge Raad voor Bescherming en Preventie op het Werk hierover beschikbaar zal zijn, indien de leden van de raad dit aangewezen zouden vinden.
- [29] De oorspronkelijke termijn van één maand om advies uit te brengen, werd verlengd met drie weken. De raad wijst erop dat een redelijke termijn om deze adviesvraag te behandelen nodig is. Dit moet de stakeholders met uiteenlopende gezichtspunten en expertise toelaten een

⁴ Deze raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkgevers, social profit organisaties, werknemers en permanente deskundigen (ambtenaren en vertegenwoordigers van beroepsverenigingen).

overlegd en onderbouwd advies uit te brengen. De raad meent dat de overheid de maatschappelijke groepen tijdig om advies moet vragen, temeer omdat de voorbereiding van voorliggende reglementering enkele jaren in beslag heeft genomen.

7. Algemene appreciatie van het ontwerp-KB

- [30] De raad vindt dat de nieuwe reglementering een nuttige actualisering is van de bestaande regeling inzake de begassing. Om bijvoorbeeld het internationale verkeer van bepaalde goederen mogelijk te maken, worden toxische gassen aangewend die ondermeer ongedierte, parasieten en ziektes bestrijden. De raad meent dat dit ontwerp-KB de nodige actualisering en verfijning doorvoert om enerzijds de gezondheid van werknemers en anderen te beschermen die in aanraking (kunnen) komen met de gassen. Anderzijds is het ook voor het leefmilieu een grote verbetering dat het gebruikte methylbromide niet meer in de lucht zal worden vrijgelaten, maar in grote mate zal worden gerecupereerd.
- [31] De raad meent dat het vervangen van het KB van 1992 in zijn geheel door een nieuw KB, in plaats van aanpassen van bepalingen uit het KB van 1992, de transparantie en de leesbaarheid van deze regelgeving verhoogt.

Bijzondere bepalingen voor bepaalde begassing

- [32] Het is volgens de raad een hele verbetering dat er een systeem moet worden voorzien voor de terugwinning van de gassen in geval van QPS, zowel vanuit het oogpunt van de bescherming van de menselijke gezondheid als van het leefmilieu. Het voorliggende ontwerp-KB regelt enkel de recuperatie van methylbromide, aangezien er nog geen technisch en economisch haalbare technieken bestaan om de andere gassen op te vangen. De raad meent dat het recupereren van methylbromide een onontbeerlijke maatregel is gezien de problemen voor de stratosferische ozon en gezien de internationale afspraken over de productie en het gebruik van methylbromide.
- [33] Niettegenstaande het ontwerp-KB de veiligheid van de mensen die met de toxische gassen in contact kunnen komen, optimaal tracht te organiseren, vindt de raad het belangrijk dat er verder gezocht wordt naar systemen om de andere gassen dan methylbromide te recupereren, zodat de mogelijkheid op contact wordt verminderd. De bevoegde diensten zouden de verdere evolutie van de techniek en de economische haalbaarheid voor de recuperatie van de andere gassen goed moeten opvolgen om ervoor te zorgen dat de terugwinning zo gauw als mogelijk zou kunnen worden georganiseerd.
- [34] In het artikel 38 dat een terugwinningssysteem oplegt, is in algemene zin opgesteld, zodat het van toepassing is op alle gassen die onder het toepassingsgebied van het ontwerp-KB vallen. In een aantal zinnen van dit artikel wordt evenwel enkel specifiek methylbromide vermeld. Het is aangewezen dit te herformuleren zodat de toepassing op alle in het KB vermelde gassen geldt.
- [35] De verklarende nota bij het ontwerp-KB vermeldt dat ook de milieu-impact moet worden verantwoord in het aangifteformulier voorafgaand aan de begassing. De raad meent dat dit duidelijker zou moeten worden aangegeven in het aangifteformulier, aangezien er in het ontwerp-KB bijlage II enkel staat: "rechtvaardiging van het begassingsmiddel".
- [36] Als bijzondere voorwaarde voor de begassing van transportmiddelen en luchtvaartuigen, wordt gesteld dat de transportmiddelen en luchtvaartuigen niet mogen worden verplaatst, zolang de begaste ruimten niet zijn vrijgegeven (art. 48). Het ontwerp-KB verstaat onder transportmiddelen "voertuigen, containers, beweegbare tanks, aanverwante middelen voor het vervoer". De internationale transportreglementering zou stellen dat de begaste containers wel zouden mogen verplaatst. De raad meent dat deze onduidelijkheid moet worden opgeklaard conform de internationale reglementering.

Controle en opvolging

- [37] De raad meent dat voorliggende reglementering die belangrijke maatregelen voorstelt tot bescherming van de menselijke gezondheid en het leefmilieu, regelmatig moet worden gecontroleerd door de bevoegde inspectie-diensten inzake arbeidsomstandigheden en inzake

milieu. De raad wijst erop dat de controle tussen de verschillende inspectie-diensten best op een gecoördineerde wijze verloopt.

- [38] De raad vindt het nuttig dat de aanmeldingsformulieren gedetailleerd zullen moeten weergeven welke de landen van bestemming zijn van de begaste producten, welke hoeveelheid gassen wordt gebruikt, welke reductiemethodes er zullen worden aangewend, het reductiepercentage voor methylbromide en de bestemming van de teruggewonnen gassen. In de toekomst zou de aanmelding op een elektronische manier gebeuren. De raad meent dat een gedetailleerde rapportering de overheid beter zal toelaten haar controle- en inspectietaken te vervullen. Dit zal de overheid eveneens in staat stellen interessante informatie uit de aanmeldingsformulieren te distilleren. Het is aangewezen dat de overheid op basis van deze informatie het gebruik van de verschillende gassen voor de verschillende toepassingsmogelijkheden en de recuperatiesystemen zal evalueren.
- [39] Aangezien de aanmeldingsformulieren een vollediger beeld zullen geven van het gebruik van methylbromide, vindt de raad het eveneens belangrijk dat hierover gedetailleerd wordt gerapporteerd zowel naar het secretariaat van het Protocol van Montreal als naar de Commissie (onder verordening 2037/2000EG), zodat zij een correcte opvolging kunnen maken van de problematiek. In de "Studie met betrekking tot actoren, een actieplan en het organiseren van een werkvergadering voor de uitfasering van methylbromide" die de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu in 2005 heeft laten uitvoeren, wordt vermeld dat in de verslagen van België aan de Commissie belangrijke gegevens ontbraken, in het bijzonder met betrekking tot de door België gemaakte vorderingen met de evaluatie en het gebruik van alternatieven. De raad hoopt dat de situatie hierover reeds verbeterd is.
- [40] Vóór elke begassing moet de overheid hiervan op de hoogte worden gebracht door een aanmeldingsformulier (zie ook par. [11]). De raad vraagt zich af of er geen administratieve vereenvoudiging kan worden doorgevoerd voor de aanmelding door vaste begassingsinstallaties, die tevens de garantie behoudt op een effectieve controlemogelijkheid.

Begassen van voedingsmiddelen

- [41] Methylbromide is niet toegelaten om voedingsmiddelen mee te begassen, de toegekende erkenningsakten immers laten het gebruik van méthylbromide niet toe voor deze toepassing⁵. De raad vraagt dat hierop voldoende wordt gecontroleerd. Voor de andere gassen meent dat het belangrijk is dat er eveneens wordt gecontroleerd op residu's bij begaste voedingsmiddelen. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen zou hier het best bij worden betrokken.
- [42] De Europese regelgeving zou niet specifiek de begassing van voedingsmiddelen uit de biologische landbouw regelen⁶. Indien dit wordt bevestigd, vraagt de raad dat de impact van deze behandeling voor deze producten beter in aanmerking zou kunnen worden genomen⁷.

8. Opmerkingen betreffende het beleid inzake het gebruik van toxische gassen voor begassing

- [43] Het federale reductieprogramma pesticiden en biociden plant een actie omtrent het onderzoek van alternatieven om de toepassingen met methylbroom in QPS-toepassingen te verminderen of uit te faseren. De raad meent deze actie belangrijk is en dat er verhoogde aandacht moet gaan naar volwaardige alternatieve methoden⁸ om de producten en artikelen te ontdoen van

⁵ <http://www.fytoweb.be/indexfr.htm>

⁶ Verordening 2092/91/EEG van de Raad van 24 juni 1991 inzake de biologische productiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouwproducten en levensmiddelen.

⁷ In Japan is begassing verplicht als de controlediensten twijfelen over de aanwezigheid van vernielende organismen of ziektes op geïmporteerd biologische citrusfruit. Wanneer ze worden begast, verliezen ze het biologisch label (ze worden in de handel gebracht onder de benaming "zonder chemische stoffen, begast").

⁸ Gecontroleerde atmosfeer, hitte- en koudebehandeling, alternatieve verpakkingsmethoden in QPS-toepassingen ...

ziektekiemen, parasieten en dergelijke meer. Het gebruik van toxische gassen heeft vanuit het perspectief van de levenscyclus (productie, gebruik- en afval-fase) een aantal impacten. De raad vindt het noodzakelijk dat de bevoegde overheid een evaluatie maakt van de verschillende mogelijke methodes vanuit een levenscyclusperspectief.

- [44] Om deze evaluatie te realiseren, kan België op de internationale fora die de problematiek behandelen (Protocol van Montreal, IPSM 15 onder de *Internation Plant Protection Convention*, Europese Commissie ...), aandringen op samenwerking voor verder onderzoek naar en evaluatie van volwaardige alternatieve methoden. Dit zou kunnen leiden tot betere afspraken of en wanneer de best geschikte behandelingsmethode met worden toegepast. De raad vindt het ook belangrijk dat er op internationaal vlak criteria worden afgesproken voor de gevallen, waarin begassing niet strikt nodig is, (zie bijv. [27]). Dit zou de Belgische overheid in de toekomst ook moeten kunnen toelaten hierop toe te zien.
- [45] In de studie “met betrekking tot actoren, een actieplan en het organiseren van een werkvergadering voor de uitfasering van methylbromide” (zie ook par. [43]) komen een aantal methodes⁹ aan bod die als alternatief worden voorgesteld voor het gebruik van methylbromide. Aan het voorstel van actie om emissievrije behandelingsmethoden te ontwikkelen, is in voorliggend ontwerp-KB tegemoet gekomen door art. 38 en bijlage II.
- [46] Aangezien methylbromide niet voor 100% kan worden gerecupereerd en de gerecupereerde methylbromide achteraf moet worden verbrand, verdient het volgens de raad aanbeveling dat de bevoegde overheid evalueert welke actiepunten uit deze studie al dan niet zijn uitgevoerd en welke maatregelen verder opvolging verdienen. Daarbij zou de kennis over de verschillende methodes ook moeten worden geactualiseerd. Bij deze evaluatie dienen alle betrokken stakeholders te worden geconsulteerd.

9. Studies leefmilieu bekend maken

- [47] De raad heeft kennis genomen van het bestaan van deze studie over methylbromide, aangezien ze vermeld stond in een voetnoot van een Nederlandse studie die op het internet is gepubliceerd. De raad meent dat het bijdraagt tot goed bestuur indien de studies die de federale DG Leefmilieu laat uitvoeren op het vlak van leefmilieu, worden vermeld op een publieke internetsite. Volgens de raad meent dat dit ook conform de geest is van het Verdrag van Aarhus.

⁹ Voorgestelde acties zijn ondermeer: - opvolgen aanvraag vereenvoudiging toelatingsprocedure, - kritische beoordeling van de aangevraagde quota voor molens, - stimuleren van preventieve maatregelen voor molens, - betere en meer gerichte afdichting van de molens, - optimaliseren van de dosis, - toetsing van de haalbaarheid van alternatieven via proefprojecten, - begroten van de alternatieven in samenspraak met de betrokken actoren, - technisch/ economische studie naar alternatief verpakkingsmateriaal, - harmonisatie van bepalingen betreffende QPS, - uitbouwen van controlemogelijkheden door Milieu-inspectie. - markeren van de verpakking van methylbromide volgens aangevraagd gebruik, - onderzoek naar mogelijkheden voor een Europese taks op het gebruik van methylbromide.

Bijlage Goedkeuring op 22 juni 2007 door de stemgerechtigde leden van de algemene vergadering

- 3 van de 4 voor- en ondervoorzitters:
T. Rombouts, A. Panneels, J-Y Saliez,
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
R. de Schaetzen (Natagora), G. De Schutter (World Wide Fund for Nature - Belgium, WWF), J. Miller (Inter-Environnement Wallonie), J. Turf (Bond Beter Leefmilieu),
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelings-samenwerking:
B. Bode (Broederlijk Delen), A. Heyerick (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, VODO), O. Zé (Centre National de Coopération au Développement, CNCD),
- de 2 vertegenwoordiger van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen:
Catherine Rousseau (Centre de recherche et d'information des organisations de consommateurs, CRIOC), Christian Rousseau (Test-Achats)
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
J. Decrop (Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique, CSC), I. Dielen (Algemeen Christelijk Vakverbond, ACV), F. Maes (Algemeen Belgisch Vakverbond, ABVV), C. Rolin (CSC), D. Vandaele (Fédération Générale du Travail de Belgique, FGTB),
- de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
I. Chaput (Fédération des Industries Chimiques de Belgique, Fedichem), A. Deplae (Union des Classes Moyennes, UCM), A. Nachtergaele (Federatie Voedingsindustrie, Fevia), M.-L. Semaille (Fédération Wallonne de l'Agriculture, FWA), G. Vancronenburg (Verbond der Belgische Ondernemingen, VBO), P. Vanden Abeele (Unie van Zelfstandige Ondernemers, Unizo),
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten,
F. Schoonacker (SPE),
- 2 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus:
M. Carnol (Université de Liège, ULg), R. Ceulemans (Universiteit Antwerpen, UA).

Totaal: 23 van de 38 stemgerechtigde leden

Opmerking: Bij de voor- en ondervoorzitters, de werknemersorganisaties en de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingsorganisaties en voor milieubescherming, is er telkens één vertegenwoordiger nog niet aangeduid.

Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep productnormen vergaderde op 11 mei, 7 en 14 juni 2007 om het ontwerpadvies voor te bereiden.

Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Prof. Luc LAVRYSEN (UGent, président du groupe de travail 'normes des produits')
- Madame Birgit FREMAULT (VBO)
- M. Bruno MELKMANS (FGTB)
- M. Rob RENAERTS (CRIOC)
- M. Fre MAES (FGTB)
- M. Joost VAN DEN CRUYCE (CRIOC)

Wetenschappelijke raadgevers en uitgenodigde experts

- Madame Delphine MISONNE (Facultés Universitaires Saint Louis, vice-présidente du groupe de travail normes de produits)
- M. Eric LIEGEOIS (Maîtrise de Risques, Direction Générale Environnement, SPF Santé publique)
- M. Gaston MOTTE (Maîtrise de Risques, Direction Générale Environnement, SPF Santé publique)

Niet-stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Mme Christine MATHIEU (SPP Politique scientifique)

Secretariaat

J. De Smedt
S. Hugelier